

Munkavállalóknak juttatott vásárlási utalványok kezelése az áfa rendszerében

Hír-ADÓ

Hírlevelünk célja, hogy tájékoztassuk ügyfeleinket egy közelmúltban megjelent Európai Bírósági ítéletről (C-40/09. – Astra Zeneca eset), amely a vásárlási utalványokat is magában foglaló „munkabércsomag” áfa kezelését értelmezi.

Munkavállalóknak juttatott vásárlási utalványok kezelése az áfa rendszerében

Az Európai Unió Bíróságának eljárása

Az eljárásban felperesként fellépő adóalany munkavállalói részére olyan munkabércsomagot kínált, amely készpénzt, és adott esetben a munkavállalók által választott juttatásokat (például vásárlási utalványokat) foglalt magában, oly módon, hogy a munkavállalók által választott egyéb juttatások összege levonásra került a „munkavállalói bércsomag összegéből”. E juttatások körében a felperes a munkavállalói számára meghatározott üzletekben felhasználható vásárlási utalványokat is kínált.

A felperes az adott vásárlási utalványok juttatásakor helyi áfát nem számított fel, és az azok beszerzésével kapcsolatban felmerült adót nem helyezte levonásba. A fenti eljárás adókezelésével kapcsolatosan azonban a felperes azt az álláspontot képviselte, hogy mivel az utalványok beszerzési költségei az általános üzleti költségek közé tartoznak, jogosultnak kellene lennie az utalványok beszerzésével kapcsolatban előzetesen felszámított adó levonására. Álláspontja szerint mindezzel anélkül jogosult, hogy köteles lenne áfa felszámítására az utalványnak a munkavállaló rendelkezésére bocsátására vonatkozóan, mivel e rendelkezésre bocsátás nem ellenszolgáltatás fejében történik. Az érintett külföldi adóhatóság ezen értelmezést vitatta, ezért a jogvita eldöntése céljából a felek a tagállami bíróságnál eljárást kezdeményeztek, amely a fenti ügylet hozzáadottérték-adó szempontú minősítése kérdésében – előzetes döntéshozatali eljárás keretében – az Európai Bírósághoz fordult.

Az Európai Bíróság az adott eljárás során hozott ítéletében rendkívül újszerű és a magyar áfa rendszerébe nehezen illeszthető álláspontot fogalmazott meg. Határozatában megállapította, hogy a vásárlási utalványok jövőbeli és tárgyában meghatározatlan *termékekre és/vagy szolgáltatásokra vonatkozó jogot* biztosítanak a munkavállalók részére. Tekintettel azonban arra, hogy az utalványok átadásával nem száll át közvetlenül valamely dolog feletti rendelkezési jog, azok rendelkezésre bocsátása az általános forgalmi adó tekintetében nem termékértékesítésnek, hanem *szolgáltatásnyújtásnak* minősül.

Az Európai Bíróság kifejtette továbbá, hogy a közösségi szabályozás alapján a szolgáltatások csoportján belül *ellenszolgáltatás fejében teljesített szolgáltatásról* akkor beszélhetünk, ha a nyújtott szolgáltatás és a pénzben kifejezhető, kapott ellenérték között közvetlen kapcsolat áll fenn. A közvetlen kapcsolat fennállása a munkavállaló rendelkezésére bocsátott vásárlási utalványok és a készpénzben kifejezett díjazás között jelen esetben pedig megállapítható, mivel a díjazásról a munkavállalóknak le kell mondaniuk az utalvány rendelkezésre bocsátása ellenértékeként. Az Európai Bíróság szerint nem kétséges tehát, hogy a felperes tényleges ellenszolgáltatást

kapott a szóban forgó vásárlási utalványok fejében, és hogy ez az ellenszolgáltatás pénzben fejeződik ki.

Az Európai Bíróság álláspontja szerint az a levonás, amely az utalványok rendelkezésre bocsátásából eredően e munkavállalók díjazása tekintetében megvalósul, magában foglalja a szóban forgó utalványok árát, valamint az ezekre vonatkozó áfa egészét is.

Ezen elvek ismertetését követően azonban véleményünk szerint az Európai Bíróság ellentmondásos következtetésre jut, mivel egyrészt megállapítja, hogy maguk az utalványok már tartalmazzák az áfa összegét, amit a munkavállalók már az utalványok munkáltató általi átadásakor megfizettek. Másrészt azonban azt is leszögezi, hogy a kereskedő vagy szolgáltató csak az utalványoknak a munkavállaló általi felhasználásakor fizeti majd meg a termékekre vagy szolgáltatásokra vonatkozó áfát.

Gyakorlati következmények

Álláspontunk szerint a fenti döntés mindazok érdeklődésére számot tarthat, akik utalványokat (például étkezési jegyeket, kulturális szolgáltatások igénybevételére jogosító jegyeket/utalványokat) is tartalmazó munkabércsomagot működtetnek, tekintettel arra, hogy bár az Európai Bíróság hivatkozott ítélete az utalványok adókezelésével kapcsolatban elhatárolási jogelveket alakított ki, azonban azok több jogalkalmazási bizonytalanságot vetnek fel, úgymint:

- Fennmarad-e és fenntartható-e az a hazai jogalkalmazási gyakorlat, amely szerint az általános forgalmi adó rendszerében a hasonló utalványok *készpénz-helyettesítő fizetési eszköznek vagy pénzhelyettesítő eszköznek minősülnek*, azok átadása pedig *nem tartozik az áfa hatálya alá*?
- Az utalványoknak a munkavállalók számára történő átadása áfa fizetési kötelezettséggel jár-e abban – a magyar cafeteria rendszerekre jellemző – esetben is, ha a munkavállaló ennek fejében nem mond le készpénz-juttatásról?
- A fenti tényálláshoz hasonló esetekben mikor keletkezik adókötelezettség:
 - az utalványoknak a munkavállalók részére történő rendelkezésre bocsátásával vagy
 - az utalványoknak a termékekre, illetve szolgáltatásokra történő beváltásakor?

Az ítéletben foglaltak akár arra is engedhetnek következtetni, hogy mindkét esemény tekintetében adófizetési kötelezettség keletkezik; ez a megközelítés azonban megítélésünk szerint mindenképpen ellentétes lenne a közösségi hozzáadottérték-adó rendszerének alapvető jogelveivel, mivel kétszeres adóztatást eredményezne.

- További probléma, hogy amennyiben az adófizetési kötelezettség az utalványoknak a munkavállalók részére történő rendelkezésre bocsátásával keletkezik, és az utalvány eltérő adókulcs alá tartozó termékek/szolgáltatások megszerzését is lehetővé teszi, nem egyértelmű, hogy milyen adókulcsot kellene alkalmazni az adófizetési kötelezettség megállapításakor, hiszen az adott időpontban még nem lehet tudni, hogy a munkavállalók pontosan mire fogják azokat felhasználni. Erre vonatkozóan azonban az ítélet nem tartalmaz semmilyen rendelkezést.

A fentiek alapján tehát az a következtetés vonható le az Európai Bíróság ítéletéből, hogy amennyiben valamely adóalany a fentiekhez hasonló elven működő utalványokat is tartalmazó munkabércsomagot kíván működtetni, akkor annak adókezelése során különös körültekintéssel kell eljárnia, figyelemmel arra, hogy az Európai Bíróság ítéletei jogforrási erővel bírnak, és az abban kimunkált jogelveket a tagállamoknak a jogalkalmazás során figyelembe kell venniük.

Kapcsolatok

Amennyiben a fentiekkel kapcsolatban bármilyen észrevétele, hozzáfűzni valója van, kérjük, vegye fel a kapcsolatot szakértőinkkel az alábbi elérhetőségeken:

Dr. Kövesdy Attila

Vezető Partner

Tel : +36-1-428-6728

Email : akovesdy@deloitteCE.com

Veszprémi István

Partner

Tel : +36-1-428-6907

Email : iveszpremi@deloitteCE.com

Dr. Gyuricsku Eszter

Igazgató

Tel : +36-1-428-6756

Email : egyuricsku@deloitteCE.com

Dr. Márkus Csaba

Igazgató

Tel : +36-1-428-6793

Email : csmarkus@deloitteCE.com

Knébel Tamás

Igazgató

Tel : +36-1-428-6460

Email : tknebel@deloitteCE.com

A Hír-ADÓ ügyfeleinkhez elektronikus úton érkezik. Amennyiben Ön is szeretné megkapni kiadványunkat, kérjük, jelezze igényét Sági Mónikánál (tel.: +36-1-428-6812; e-mail: msapi@deloittece.com).

A jelen dokumentum és a benne foglalt valamennyi információ a Deloitte Üzletviteli és Vezetési Tanácsadó Zrt.-től (Deloitte Zrt.) származik és célja, hogy bizonyos témakör(ök)ben általános információkkal szolgáljon, de nem tárgyalja az adott témakör(öke)t annak teljességében. A jelen dokumentumban megadott információk nem minősülnek számviteli, adóügyi, jogi, befektetési, tanácsadási illetve egyéb szakmai szolgáltatásnak.

A jelen dokumentumban szereplő információ nem képezheti az ügyfeleink üzleti döntéseinek kizárólagos alapját. Az ügyfeleinket kérjük, hogy pénzügyeiket vagy üzletvitelüket befolyásoló bármely döntésük meghozatala vagy ilyen lépés megtétele előtt kérjék ki képzett szakmai tanácsadóink véleményét.

A jelen dokumentum és a benne foglalt információk a jelen helyzetet tükrözik, de nem szolgálnak a Deloitte Zrt. által tett jognyilatkozatként és társaságunk nem vállal felelősséget sem a jelen dokumentummal sem a benne foglalt információkkal, illetőleg semminemű teljesítési vagy minőségi megfeleléssel kapcsolatban. A Deloitte Zrt. elhárítja felelősségét a szolgáltatásai piacképességére, vagy adott célra való alkalmassága, jogtisztasága, versenyképessége, biztonsága és pontossága vonatkozásában.

Ügyfelünk a jelen dokumentumot és a benne foglalt információkat a saját felelősségére használja, és teljes mértékben felelősséget vállal a jelen dokumentum és a benne foglalt információk használatából eredő következményekért, esetleges veszteségekért. A jelen dokumentum vagy a benne foglalt információk felhasználásával kapcsolatos bármilyen közvetlen, közvetett, következményes, járulékos, büntető, illetve bármilyen egyéb kárért – akár szerződéses, jogszabály szerinti vagy szerződésen kívüli károkozás (pl. gondatlanság) következménye – a Deloitte Zrt. nem vonható felelősségre.

A Deloitte név az Egyesült Királyságban "company limited by guarantee" formában alapított Deloitte Touche Tohmatsu Limited társaságra és tagvállalatainak hálózatára utal, melyek mindegyike önálló, egymástól elkülönülő jogi személy. A Deloitte Touche Tohmatsu Limited és tagvállalatai jogi struktúrájának részletes bemutatását a következő link alatt találja: www.deloitte.hu/magunkrol."

Deloitte Zrt.
Dózsa György út 84/C
1068 Budapest
Tel: (1) 428 68 00
Fax: (1) 428 68 01

© 2010 Magyarország
Minden jog fenntartva.